

NEPÉRMEGYESI NAPLO

Elfizetési árak

Helyben:		Viládeken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 óra	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Az egyházi vagyon.

Ez a kérdés régóta háborgat bennünket. Folyton kísért a gondolat, hogy a régi állapot valamikor megváltozhatik, hogy a mult tradícióján fölépített helyzetet a kégyetlen modern világ nem fogja respektálni. Ráeszi a kezét olyan intézményekre, amelyeket azelőtt a tulajdonjog szent voltával jelölt meg.

Szinte bele is nyugodtunk a gondolatba, hogy az egyházi vagyon valamikor más kezekbe jut. Csak egy gondolat bántott bennünket.

— Ki lesz az új birtokos?

— Nem az a nagytöke kerít-e majd hatalmába, amely a magyarországi ingatlanok legnagyobb részét magának hódította meg, nem fegyverrel, nem megg, piros vérrrel, hanem spekulációval, fekete táblára fehér kretával irt számvetéssel.

Az bántott bennünket legjobban, hogy az új földesurak nem fogják respektálni azokat a kötelességeket, amelyeket a régi földesurak becsületbeli adósságnak vállaltak, adósságnak az éretük dolgozó, verejtékező magyar népert, a földterítő munkásért.

A föld elindulásáról van szó. De hát ki mer ilyen szörnyű nagy dolgot megindítani. Kinek van erkölcsi bátorsága, hogy korszakalkotó események profétája legyen. S ha bátorsága van, kinek van tekintélye hozzá, hogy ezt a nagy eszmét sullyal dobja bele a közélet foragatába.

Mi, kis emberek, hiába vagdalkjuk fejszénket az ilyen nagy fába. Azt mondják:

— Könnyű nekik; hiszen nem a magukéról, hanem a másérol beszélnek.

Proházska megyéspüspök egész tekintélyét, multjának, eddig fölépített népszerűségének egész súlyát állította az eszmék küzdőterére, amikor ezt a nagy változást irányelvnek tüzte ki. Szinte látjuk, hogy hosszú évek fontolgatása, ezer és ezer benyomás összegezése, sok tanulás, sok tapasztalás, a külföld állami

fejlesztő példának lelkesítő befolyása eredményezte ezt a nagy lépést.

És talán senkinek sem sikerült ezt a kérdést a megoldás felé segíteni úgy, mint neki.

És igaz lesz, amit a megértők mondtak:

1848 óta nem tettek Magyarország birtokpolitikájában jelentősebb lépést, mintha Proházska püspök nagy indítványát megvalósítják.

Háboru.

Olasz harctér.

A tengeremléki harc vonalon az olaszok tegnap helyenként élénkebb tevékenységet fejtettek ki. Triest fölött két ellenséges repülő jelent meg, akik bombadobással a polgári lakosság körében két egyént megölték, ötöt megsebesítettek. Repülőjárműveink az ellenséges repülőgépeket Grádóig eldözték és ott eredményesen bombákat dobtak egy olasz torpedónaszádra.

A Doberdó-fensík déli szakaszán és a görzi hídfőnél tüzer-ségi harcok fejlődtek ki. Sagaránál csapataink ma reggel az ellenség egy támadását, nagy veszteséget okozva az olaszoknak, visszavertük. A tolméini hídfő késő éjszakáig élénk tüzer-ségi tűz alatt állott.

A Sugana-völgyben, ahol az olaszok az utóbbi időben előőrségeinket ismételt támadásokkal zavarták, az ellenséget ellentámadásunk előretolt állásaikból visszavetette. Itt 11 olasz tisztet és 600 sebesületlen katonát fogtunk el és 4 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A csernowitzi orosz offenzíva.

A lapok nem tulajdonítanak nagyobb fontosságot az oroszok csernowitzi offenzívájának s az északi fronton való tevékenységének. Az oroszok május előtti nem fognak nagyszabású akciót kezdeni, különösen nem Hindenburg frontján, mert hiszen Kuropatkin maga defenzívára készült fel. A most folyó orosz akció legfeljebb előfutárja egy jóval később kezdődő egységes nagy offenzívának.

Legsürgősebb teendőink.

Mikor még javában sivit a tél szél és szilaj nótákat füttyörésznek a februári viharok, a barátságosan melegt árasztó kályha mellett már a legsürgősebb tavaszi gazdasági teendőkről beszél a gazda. Valahogyan így van ez a háboru kérdésével is. Még egyre hangzik az ágyudörgés, még szilajnál szilajabb nótát füttyörésznek a srappel és granát golyók, még valóság-gal dühöng a vérzivataros srappel heves háboru vihara és mindennek dacára a jövőbe tekintő s nemzete javáért dolgozó honpolgár már a háborut követő, talán már közel levő békés világ legsürgősebb teendőiről tanácskozik. A sok akadémikus jellegű kijelentés között, amelyek szónoklatokban és hírlapokban eddig megjelentek s amelyek mindannyian a háboru utáni legsürgősebb teendőkről tárgyaltak, szerintem elsősorban a mezőgazdasági kérdés érdekelhet minket leginkább és legsürgősebben.

Egészen bizonyosra veszem, hogy bármiként alakuljon is a háboru jövője, rendezés a diplomataok közep. Európa kérdését, úgy ahogy akarják, egy fölényből bizonyos, t. i. hogy a mi hazánk boldogulása a jövőben olyan foku lesz, aminő fokban a mezőgazdasági kérdést gyakorlatilag fejleszteni és tökéletesíteni képesek leszünk. Ezt bizonyítani nem szükséges egy olyan országban, amelyikről mindenki tudja, hogy elsőrendű mezőgazdasági ország, tehát ez nem is lehet másként.

Más kérdés azonban: hogy miképen kelljen a mezőgazdasági kérdést minél szerencsésebben és minél sürgősebben megoldani? Én most csak azokról az eszközökről és módokról kívánok szólni, amelyek a lelkipásztorokoddással foglalkozó pap-ságnak és egyleti tevékenységét kedvelő tanítónknak rendelkezésükre állanak.

Ilyen célra vezető eszköznek tartom elsősorban a kath. köröket és kath. népszövetségi egyesületeket. Mikor 20 év előtt néhai Zichy Nándor gróf a magyar kath. hitélet fölébresztésére az első kath. kört létrehozta, talán senki sem gondolt arra, hogy ezek a kath. körök valaha nemcsak a hitéletnek, de egyuttal a gazdasági életnek is meglégályalva lesznek. És én úgy érzem, ez az idő elérkezett. A kath. körök megfeleltek eddigi hitvátsáknak! Elsősorban nekik köszönhető, hogy a 20 előtti

oldott kére katolikusok ma már egy hatalmas szervezetben, a Kath. Népszövetségben, politikailag a néppártban tömörültek, úgy, hogy ma már nem lehet többé: rólunk és nélkülünk határozni. De hogy állunk manapság a kath. körökkel? Bizony szomorúan, üresek a kath. kör helyiségei ma már a legtöbb helyen! Nemcsak azért, mert ma a világháboru foglalja le összes tevékenységünket és minden időnket, hanem valljuk be, azért is üresek ma már a kath. körök termei, mert azok az ő eddigi tulajdonképeni célukat: a kath. öntudat és összetartozandóság érzetének fölébresztését elérték és így eredeti hivatásukat ma már betöltötték! Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy a kath. körök mint hivatásukat beteljesített intézmények — tehát most már megszüntendők, sőt inkább, hogy megérve a helyzet követelményét, írják a bevonásra itél zászlóikra a kath. hitélet és összetartozandóság jelszavai mellé: a nemzeti mezőgazdaság föllendítésének jelszavát is, azaz alakuljanak át a kath. körök — kath. gazdasági körökké.

Meg vagyok győződve, hogy kath. alapon szervezett gazdasági körök örvendés-haladást fognak eszközölni, mert a magyar nemzet igazi boldogulása és jobbsorsa a háboru után csakis akkor várható, ha minden téren — tehát a mezőgazdálkodás terén is érvényre juihat a keresztény szellemi irányzat, Mezőfi és Bokányi nem alszik.

Ha mi már most a háboru alatt elő nem készítjük a kath. körök és kath. népszövetség útján a mi népünket a jobb megélhetést biztosító modernebb gazdálkodásra, akkor biztosra vehetjük, hogy a háboru után nem reánk, hanem azokra a földosztó demokrata vezérekre fog a mi népünk hallgatni, a kik csupa taktikából egyelőre nem támadják ugyan a vallást, ne hogy elriasszák a vallásához ma még ragaszkodó népet, de titokban körmök belőle lassankint minden erkölcsi érzést úgy, hogy eljön az idő, amikor nemcsak a szerencsétlen gyári munkások és egyéb iparosok — de az eddig istenfélő nép is ott fog tüntetni a város zászló alatt. Gondolkozzunk, de ne sokáig és cselekedjünk, de gyorsan. A kath. köröknek kath. gazdasági körökké való átalakítása céljából lépünk összekötésbe a vármegyei Gazdasági Egyesülettel.

Csöngedy Gyula.

Hozzászólás a korcsmában kártyázó gyer- mekek ügyéhez.

Minden községben jelentkezik az a szomorú jelenség, hogy fiatalságunk nem találja fel magát a szülői házban, elmegy társas összejövetelekre, ahol nem nemesítő szórakozás, hanem egész életét megmérté-lyező szenvedélyek nyerne kielégítést, mint felügyelet nélküli táncok, kártyázások, mértékellen ivás stb. Mindenki látja a bajt, de kevesen találják meg az orvososságot. Tessék kutatni a szomorú jelenség okát, hogy tulajdonképpen honnan ered fiatalságunk züllése. S itt szembe-
tűnik az a nagy úr, amely a gyer-
mek 12 éves korától a 21 évig tart. Ezen nagy időt irányítás nél-
kül teszi meg a vétőlőt erősen zaklatott fiatalságunk. Nincs semmi eszköz a higgadtabb, s a nemes erkölcsre; a családi élet tisztasá-
gára hivatott tényezők, a lelkesek, tanítók, sokszor a szülők kezében.

Kétféle rendszer kínálkozik a fiatalságunk javítására és ezek negatív és pozitív eszközöknek nevezhetők. Negatív eszközökkel dolgozik a pap, a tanító, még a szülők, amikor azt mondják annak a gyermeknek: fiam vagy leányom ezt ne tedd. Bizonyos mértékben talán lehet jó eredményt elérni ilyen eszközökkel is, de célra nem vezet. Tapasztalatból mondom: Egyik községben például az a rossz szokás dívott, hogy a község két vendéglőse felváltva rendezett minden vasárnap reggelig tartó táncmulatságokat. A visszas helyzet

tarthatatlan volt már, s a község néhány vezetője elhatározta, hogy valamit tesznek a baj orvoslására. Számon kérték a korcsmárostól, hogy miért enged be 16 éven aluli gyermekeket a korcsmájába. Biróság elé került a dolog, ahol a vendéglőst nagyobb összeg erejéig megbüntették, de a feljelentőknek figyelmébe ajánlották, hogy más-
kor a szülőket, illetve a gyerme-
keket is be kell jelenteni. No majd máskor így csinálják. Gondolták magukban. Maguk mellé vették a község biráját és helyszíni szemlére indultak. A korcsma ismét tele volt gyermekekkel, akik ittak és táncoltak. Előveszik a jegyzőnöféuszukat, s felszólították a bíró uramat, hogy diktálja be a 16 éven aluli gyermekeket. Csodák csodája, a faluban született bíróggyetlen egyet sem akart megismer-
merni. Néhányat feljegyeztek, de másnap jött a haddelhad. Sirva kérték a szülők, ne jelentsék fel őket, hanem ha ott találják a gyermekeket, tessék büntetni, csak csontot ne törjenek.

Megfogadták a szülők ajánlatát. A következő vasárnap egy hatalmas pálcával, illetve sétatomb mentek a vendéglőbe. Tízpercig tartó jajgatás és nagy lótas-futas lón a fiatalság közt. És mit értek el vele? Semmit. Visszamentek, a mint látták, hogy a pálcás urak hazamentek. Másnap aztán hallják, hogy verekedés is volt. Egy sörös üveggel betörték egyiknek a fejét. Mindezt azért mondtam el, hogy megbizonyítsam a negatív, vagyis a tiltó szavak és fenyegetések kevés értékét. Abban a községben ma is ugy-
táncolnak bizonyára a gyer-

mek mint eddig.

Azonban egyelőri nincs módunkban más eszközzel élnünk. Pedig ebben nem félunka kellene, hanem teljes. Teljes munka azonban csak pozitív eszközökkel fejthető ki s már az iskolában kell kezdődnie. A mai rendszer mellett azonban nagyon nehéz, azért a mai 6—12 év rendes tankötelezett-ség helyett 8—14 évig kellene behozni. A kényszerítő okok gyerme-
keink fejlettsége egyrészt, a na-
gyobb eredmény másrészt. A mai is-
métlő iskola ugysem felel meg céljá-
nak, helyette az élet iskolája, vagy más néven nevezett iskola kellene, amely télen-nyáron, vasár és ünne-
nap foglalkoztatná növendékeit. Ez természetesen nem iskolás módszer szerint történne, hanem nagyon is szórakoztató jelleggel kellene bírnia. Téli háziipartanulás, kosárlabda, szalmakalap, méhkas csinálás, kefekötés, stb. tanulása. Felolvasások, műkedvelő színelő-
adások, vitelték képek bemutatása, gazdasági előadások, a szarvas-
marha, a sikeres nevelésről, ser-
téről stb. Nyáron a gyümölcsfák oltása, szemzése, kug-
lizás, különféle lapdajátékok. Ka-
tonai gyakorlatok, aminek vezeté-
sére mindig akad a községben egy-két idősebb nőtlen katonai-
viselt ember. Esztendőben kétszer háromszor táncmulatságot is le-
hetne tartani, amikor az ember ellenőrizhető a tulkapásokat. —
Mindehhez természetesen pénz és áldozatos lelkek kellene, de va-
lamit ugy-e bár okvetlen tenni kellene, ha a fiatalság elszomorító züllésén segíteni akarunk.

Csatártóli.

A háboru és a kereszt- ténység.

Írta: Ágoston Mihály.

(Vége.)

Semmi sincs távolabb tőlem, mint azt állítják, hogy a franciák, vagy az angolok, vagy akár az oroszok közt nincsenek jó keresztények, de viszont ezzel szemben ugyancsak nem állhatom azt, hogy a franciák, angolok stb. mind szentek, továbbá mi magyarok. németek stb, mind gonoszok vagyunk! Ez ugyebár örülltség lenne? Epen így nem állhatja meg a helyét a fentidézett kijelen-
tés sem: a németek is hasonló jelzőkkel indultak a harcba. Ezek is a házukat védelmezik a rablók ellen, ők sem „engedik magukat megsemmisíttetni hitük és igazsá-
guk tudatában.“ az igazságra és az Istenre hivatkoznak az angolok is, az oroszok meg már egyenest a maguk számára foglalják le az Isten, mintha az orosz nép az Isten választotta népe lenne, mintha Isten privilégiumokat adott volna az orosz népnek.

Mind a boszútól lihegnek. Ki-földitött szemük fehérje az Isten felé lebeg, a belsejükben boszu-
vágy és haborgó indulatok dunnak, Isten büntetését kéri egymásra: mindannyian a jó Isten zaklatják, mind az Isten hívja tanunak, mind az ártatlanságára és a jó lelkiismeretére hivatkozik, csak éppen a hibáikat, a vétkeiket és a mulasztásaikat nem akarják meglátni, csak éppen a békéről és annak a lehetőségeiről nem akarnak beszélni. Mindannyian szent felhá-

TÁRCA.

Keresztfa.

Írta: py.

Öcsém írja:

A falu végén, melynek közelében nagy csata folyt le, kökereszt áll. E kökereszt megfajhatatlan hatással van mindnyájunkra. Figyelemmel kísérem és gondolkodva nézem az életet, mely a kereszt körül folyik.

Ellenség közeledik. A lakosság első hirtelen menekül, irthagyja portáját, kertiét, földjét, beljebb húzódik. A menekülők közül sok még most is káromkodik, sok közülök piszkos, szennyes életet élt, s mégis egy sem tud elválni falujától — előbb oda térdel a kereszt alá és buzgóan imádkozik. Nem megszokásból, ilyen percekben nincsen megszokás, csak ösztönszerűleg érzi, hogy oda kell térdelnie.

Elvonul a nép, jönnek katonáink. Köztük sok van káromkodó. Otthon azt hirdette, hogy nincs Isten. A káromkodással most sem hagy fel, undok erkölcselensége ide is elkíséri, de

a kereszt mintha megigézné, egy sem megy el előtte, letérdel imádkozik s egy meg a társas-
árokba. Lehet, hogy most az út-
közélt után újra káromkodik, újra erköcselgen, de az útközélt előtt még a legkeményebb sem tudta megállni, hogy ha szóval nem is, legalább megthattott, esdő szemek-
kel ne imádkozzék a Megfeszített-
hez.

Lassan-lassan elül a harci zaj, az ágyuszó. Győztünk. Megsebesült katonák térdelnek a kereszt előtt. Ez a jelenet a legfelsége-
sebb: csókok helye, szentkép ma-
rad emlékül a Megfeszítettnek. Lehet, hogy a kórházban ismét más lesz ez az ember, de itt a kereszt varázsa feltétlen ur a lel-
kén.

Jön vissza a menekült nép. Ujjongva, siet, de a kereszt előtt megáll, érzi, hogy tartozása —
van.

Igy van háboruban. Azt hiszem így lesz háboru után is. Mond kedves testvér, min alapszik a kereszt varázsa, hogy az ember, bár lelke s élete távol van Isten-
től, sok esetben önkénytelenül enged a kereszt hatalmának. Eddig a levél.

Leveledre drága öcsém válaszo-
lok.

Ne keresd, mi a kereszt varáz-
sának az alapja. A harcter nem a lelki elemeké, hanem a természeté. Nézd a virágot! annak jólesik a napu-
gár, a harmatesó. Nem. Kér-
mi, mi az alapja: kitarja szír-
mait és issza az esőesőpöt, nap-
sugarat, s üdül, nő, erősödik tőle. Tárd ki lelked szírmaid: keresd a keresztet, imádd a „Megfeszítettet!“

A kereszt varázának alapja a léleknek igénye Isten után! Ez a lélek östermészetének egyonása. Ez tört elő, édes testvér a harcter lélektani impressziói következtében a falu keresztje előtt a lélek mélyéből, hol visszafojtva élt, mint az elővizek a földmé-
lyéből, ha leemeljük róluk a záró-
követ.

A háboru az emberi természet és lélek legigazibb kinyilatkozta-
tása. Olyan természetű az emberi lélek, amilyennek a háboru be-
mutatja: „az ideális embernek az erőszak s ösztönösség összes vo-
násaival eléktelemtett karikatu-
rája“. Mint a vihar felkavarja a tavat és tengert s megmutatja, milyennek a tó s tenger mélyé-
nek vizei, ugy a háboru is fel-
kavarja és felszínre hozza az em-
beri lélek fenekéről a lélek mé-
lyének összes ösztönös vonásait s fertőt, sarat, de a jertővel a

sárral együtt ideális vonásokat, nemes igényeket is: az Isten után vágyat is.

Vannak percek a harcterén, melyekben ki-ki tör a lélek ösz-
tönös, vágya Isten után. S ezzel a háboru irányít arra, hogy a lé-
leknek természetes ösztöne élet-
szükséglete az Isten szereplése, az ima s örökélet. Rányit: nem az észérvek meggyőzésével, hanem mint mikor a reflektor a sötét éjbe egy pillanatra bevilágít, mint mikor sűrű felhők között a nap egy pillanatra eltűnik — a lélek clara visio t kap, érzi, látja, hogy a kereszt evangéliu-
ma neki való. A reflektor át-
menő fénye után újból sötét lesz, nem lát az ember; ép így lehet, hogy a harctéri kereszt clara visio-ja után újból sötétben áll a lélek, de elvitáztatlan, hogy a kereszt előtt a lélek östermészete tört elő. A harctéri kereszt clara visio-i, édes testvér, a mi vallás-
felfogásunk igazolásai.

Az Isten iránt való természetes igény a békében is bent él állan-
dóan az emberek lelkében, csak az emberek tudatára ugy jelen-
kezik, mint folytonos vagyódás, nyugtalan kívánság valami ismeretlen után, melyet semmi sem elégít ki itt a földön. Az emberek

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-
ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

HIREK.

Háborustémák.

borodással utasítják vissza, vagy nyomják el a békehangokat, s „hitük és igazságuk tudatában” csak tovább akarják folytatni az öldöklést.

A mi munkánk, a mi kötelességünk tehát az, hogy óvjuk meg elsősorban a keresztény békét, tünjünk, a bibliai Jób alázatosságával és Istenbe vetett bizalmával; alapozzuk meg egymásban a jövőendő béke pilléreit és csináljunk ennek propagandát. Nekünk keresztényeknek nagy és súlyos feladataink vannak; nekünk szigorúan a szemünk előtt kell tartani a háboruban is a keresztényi szempontokat s ettől nem szabad eltántorítani magunkat: sohasem volt a kereszténységnek olyan nehéz és fontos feladata mint most, s a jó keresztény előtt nincsenek legyőzhetetlen akadályok. Ezeket a feladatokat hatványozott erővel kell folytatnunk az eljövendő békében is, hogy egyszersmindenkorra elejét vehessük egy a jelenlegihez hasonló újabb borzalmas háborúnak.

Ha újra épül a keresztény erkölcsökön az emberi társadalom, nem is fog ez bekövetkezni soha!

— Csak egy cigarettát. A husvét ünnepek előtt kiürítettük gyűjtődobozainkat, hogy a sebesülteknek egy kis füstölt válot küldhessünk. Legutóbbi gyűjtésünk: Rotter tőzsde 200 cig. levelezőlapok. Vártes Aladár 100 cig., 20 cigariolos, Havas tőzsde 69 cigarettá, Melzer nővérek 140 cigarettá, 10 szivar, szipka, Belvárosi szövetkezet 220 cigarettá, 20 cigariolos.

azonban lelkük ezen kielégíthetetlen vágyódásait nem oltomák.

Olyan az emberi lélek, mint a gordonka. A gordonkán gyönyörűen bűg a szomorú nőta, de természetesen ellene szól rajta a vigdat. A léleknek is fájdalmas az alaphangja. S a fájó alaphang onnan van, hogy az embert nem föld elégit ki, legvégsően megpihenni még anyja, a hitvese karjaiban sem tud. „A földi élet, írja a Diadalmas Világnezet, a legszebben kifejtett élet is keveset ad abból a valóból, melyet Végtelennék ismerünk, de csak parányi mértékben élvezünk; keveset jutat abból a lefátyolozott szépségből, melyet egyre szomjazunk, de letelezni nem bírunk”. Tehát a legszebben kifejtett vagyis egy anyagi mint szellemi s erkölcsi tekintetben jól rendezett élet sem tudja megadni vagy legalább letelezni, megmutatni, hogy mi az, ami nekünk hiányzik. „Hova, merre nyílik vágyaim világa? Révedezve, hypnotizálva járunk, ha nyugodtak vagyunk is nagy lemondások árán, érezzük, hogy minden igaz, szép és jó, amit élvezünk, egy elfojtott életnek várakozási stádiuma... A lélek az örök végtelen világba való, szenvedélye a végtelenség felé húz.”

Nitsche azt hirdette, hogy Isten nincs, de azért nemes, fenkölt életet kell élni, mert a szép élet itt a földön, az érényes, erkölcsös,

Mondhatom, tisztelt Szerkesztő ur, undorító ennek a két év óta háboruban álló országnak ithoni állapota. Akár miről is legyen itt szó, azt sohasem az ország, a közérdek szempontjából nézik, tárgyalják, követelik, vagy ellenzik, hanem mindig az egyesek gusztsusa szerint. Mikor a záróról volt szó, hát egyszerűen csömörlésig voltam azokkal az írásokkal, amelyeket végigolvastam róla. Minden fűt-fát megmozgattak a nagy közérdek rovására, csak azért, hogy a kávéházások zsebjén baj ne essék. Erőnek erejével azon voltak, hogy az emberke továbbra is maradjanak lumpok, részegek, ricsajozók, nehogy a kávé uraknak megcsappanjon a bugyellárjuk. És ösztönten szólván, ebben az újságírók is ludasok voltak. Tulsokot foglalkoztak ezzel a dologgal. Egy hétig folyton ezen rágódtak. Egyik-másik szinte elárulta, hogy neki is fáj a záróra, hogy talán reánézve lesz a legnehezebb a betartása.

Most azután megint kezdődik előről a nóta. Az új időszámítással a záróra ügye is érintődik. Olvassa csak Szerkesztő ur az újságokat, alig talál nehányat, amely per longum et latum ne bibelődne azzal az egy óra külömbözet nyomorult ügyével. Mert most már felfordul a világ, hogy egy órával ismét megrövidül a lumpok ideje. Hát nincs más bajunk most, mint illyesmiken rágódnunk. Hát olyan világ van ebben a vérel

nemes élet önmagában Isten nélkül boldog. Nitsche azt mondta, Nitsche cáfolta meg. Egy asszony Baselen Istenről beszélgetett vele. A bölcsész félbeszakította: ne beszéljen erről asszonyom, én e trónosztásba pusztultam bele.

Akik Krisztusban hisznek — írja Napoleon Szent Ilona szigetén — érik ezt a csodálatos szeretetet, ezt a minden földi kereteken túlnövő erőt, melyet az idő, minden földinek összerombolója sem tud kioltani.

Akik megértik, hogy a lélek nyugtalan vágyakozása nem más mint az örökelet vágya, ezek így énekelnek: „Szívem tele van a hallhatatlanság öntudatával, ezt ki nem ölöm, öngyilkos senki kedvéért nem leszek. Bölcsék, ti kritikusok, örömtelen szellemek, ti kísértetek az ur két égbolta alatt — kacagok rajtokat. Végtelen égbolt szívja — lelkemet, a lét ütemessége hitemben hymnussá válik és ti hörgő tagozatlan hangokon beszéltek hozzám s a halálfej szemüregi a ti szemienyetek. Ezzel eljjeszteni igen, de meghódítani nem fogtok engem. Én az örökelet hiva, vándora és énekese vagyok”.

Ezen örökelet után való vágyra segít rá a harctéri kereszt. A harctéri kereszt varázsának alapja a lélekkel veleszületett természeti vágy Isten után.

agyonázott országban, hogy a lumpolás idejével foglalkozni a legfontosabb ügyek közé tartozik! Hát nem undok dolog ez! De meanyire undok! Legalább annak tartom én: Figyelő.

Tegnap ismét látogatóban voltam a nagyságos asszonynál. A téma a megszokott. Háboru és — divat. Az én nagyságos asszonyom ugyanis divatkirálynő. Előhoztam annak a német öngyűségének esetét, akit a rendőr megmozdított, mert gyanusan főhéher volt az arca, és tulon-tul bő a szoknyája.

Mi a véleményem az esetről — kérdé s.

Igy nem lehet megoldani a tulzást, — mondom én.

Igaza van, mondá s. És így folytatta tovább:

Bélatom, háborus érdek követeli, hogy két szoknya anyagát ne egybe varrassuk bele, azt is bélatom, hogy a tulzott hűség nem illik a mai véres napok komolyságához. Jól tessik, hogy radikális mozgalmat, indítanak ellentünk, de... akkor ne csak mireánk tekintsenek, hanem a férfiakra is. Mert hát nem háborus érdek volna, ha a férfiak kevesebbet mulatnának, ha családjukra, vagy háborus célra fordítanak, amit naponkint megismának. Nem háborus érdekvölna, hogy felhagyjanak a kártyázással, amely nem egynek annyit pénzbe kerül. Tehát ne csak a nőket korholják a tulzásokért, hanem tessék a férfiakat is hazakergetni a korcsmából, kávéházból, a kártyasztaltól. Tessék azokra is ráparancsolni, hogy ne füstöljenek el egész vagyont. Legyenek ök is önmegtartózkodók, amiként tömök követelm. És gyígye el kérem, hogy ha összehasonlitanánk egy férmet nőkére és szivar kiadását a nőnél megfelelő luxus kiadásokkal, a férfiak jobban restelhetnének magukat a mostani időben. Szóval legyünk igazságosak. Egyik tizenkilenc, a másik pedig egytel kevesebb mint a két tizes. Tehát csak egy forma mértékkel mérjünk. Ezzel a dologgal is úgy vagyunk mint a hadiasszonyok sokat hánytorgatott hűségével. Folyton csak öket korholják a nem illő viselkedésért. És a férfiak hogy viselik magukat a messze idgenben? A kétségbeesjt módon elterjedt vérbetegségek adják meg a választ, amelyet letagadni sem lehet.

Nagyságos asszonyom — mondom én — igaza van. Az éremnek a másik oldalára is kell tekinteni. Az igazság követeli. Még otthon is fülembé csengtek az én asszonyom szavai. Mindjobban éreztem szavainak igazságát, s elhatároztam, hogy ezentul a férfiakat is korholni fogom.

Eddig is kikaptak, de ezután még jobban.

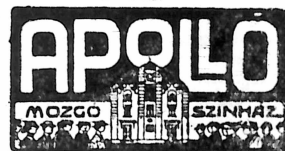
— Nagyheti szertartások. Az egyházi év egyik legszebb és legmeghatóbb napjait értük el a nagyhét utolsó napjaival.

A mélyértelmű, gyönyörű szertartások megfogják az ember lelkét, közelebb viszik a jó Istenhez, akinek segítségére most ugyancsak rá vagyunk szorulva. A hívő lélek magabizsall s a nagy Megváltó ki szenvedésén való elmélkedéssel lelkierőt merít az élet nagy és kegyetlen nehézségeinek megküzdésére. Megnyugvást talál a sokat zaklatott sziv. Jöjjetek hozzám — mondja az Ur Jézus — akiket az élet súlyosan érintett, akiknek vállára mázsa számra rakta a gondot, a bajt, a megpróbáltatást. s ezeknek megnyugvást, megkönnyebülést ígér. Kinek nincs most erre nagy szüksége? Most, mikor már a második esztendő végét kell testvéreink kiontott véreben gázolni? Ezek a napok az imádság, az elmélkedés napjai legyenek. Menjünk ahhoz a nagy-lelki-orvoshoz, aki tud a mi bajjnkon segíteni, aki akar is, csak hozzá kell mennünk.

A nagyheti szertartások sorrendje a következők:

Nagycsütörtökön reggel 9-kor a székesgyházban ünnepléses nagymise, amely alatt az olajszentelés lesz. A szertartás végén pedig a szokásos lábmosság lesz. Az összes szertartásokat dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök végzi.

Nagyperkenyén reggel 9 órakor csónkamise lesz a székesgyházban passió énekléssel és szent beszéddel, amelyet a megyéspüspök tart. 3 órakor a városi papság a megyéspüspökkel a szent sirokat látogatja meg.

Szerdán és csütörtökön,
április 19 és 20 án:

A cs. és kir. hadvezetőség által engedélyezett eredeti harctéri felvétel:

Háborunk Olaszországgal

300 m. magasságban. 3 felv. A bpesti OMNIA egy hónapon át zsfolt nézőtér előtt mutatta be.

A TÁNCOSNÓ.

Dráma 3 felv. Főszereplő: TATJÁNA IRRÁH. Jancsi a hódító, humoros.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a lelegegység formákból. Közlismert női szabóságomban készült blouzokból óriási választék. OLCSÓ ÁRAK. KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

Radó

női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

Nagyszombaton reggel a szertartások 7 órakor kezdődnek a tűz és a keresztvíz szentelésével. 9 órakor nagy mise, amelyet a megyéspüspök pontifikál.

Délutánokint 4 órakor a papság a megyéspüspökkel és a székeskáptalan tagjaival a zsolozsmát énekl.

Nagycsütörtökön és nagy-pénteken délután a zsolozsma éneklése közben vannak a lamentációk, amelyeknek sorrendjét lapunk tegnapi számában már közöltük.

A feltámadási körmenet a székesegyházban, amelyet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök fog végezni, este 6 órakor lesz. Husvét vasárnapján az ünnepélyes szent mise reggel 9 órakor lesz a székesegyházban szent beszéddel, mindkettőt a megyéspüspök fogja tartani.

A 18 éves gimnázisták sorozása. A székesfehérvári cisztercita főgimnázium növendékeiből a következő tanulókat tartották alkalmasoknak katonai szolgálatra:

Bátki Zoltán, Imre Zoltán, Korniss Károly, Kostyelik Ferenc, Kovács Alajos, Lüttör Ignác, Payer Ferenc, Reichenbach Dezső VIII. osztályu tanuló.

Kapusy Ferenc, Korniss István, Presznyák Kálmán, Szabó György, Zámbo István VII. osztályu tanuló.

Kádár János, Stadler István VI. osztályu tanuló.

Hadsegélyző és a katonai hatóságok. Az újraalakult Hadsegélyző Bizottság támogatására a székesfehérvári katonai hatóságok a legnagyobb jóindulattal és ügyessérettel ajánlották fel közreműködésüket. Géczy ezredes, állomásparancsnok, Schmidt ezredes és László alezredes megígérték, hogy amiben segítségére lehetnek a Hadsegélyzőnek, a legszívesebben teszik. Ezen jóakaratu egyszerűetnek köszönhető, hogy a Hadsegélyző állandóan sétahangversenyeket tarthat.

Becsukja a boltot a város. Ne tessék megjedni, nem jutottunk csödbe, annál jobban tudunk gazdálkodni. Ha nem is vagyunk dusszagdok, de azért csak megéltünk. Csupán a közéleti-mezési boltról van szó. Azt csukjuk be május elsején. De azt sem azért, mert rosszul szatocskodtunk, hanem, mert elfogyott az áru. Újat szerezni pedig nem lehet. Nem ehetünk már tengeri halat. Azt hisszük, igen igen sajnálják, mert meglehetősen iztelen volt. Olcsó hus volt hig lével. Különben a városi bolt jól prosperált.

A husvétli színház estök. Mint megirtuk, husvét vasárnapján és hétfőn a városi színházban Könyves Jenő sziniszagató kabaré estöket rendez fővárosi erök közreműködésével. A kabarék iránt élénk érdeklődés van, s jegyek Krausz Verona jegyirodájában előre kaphatók. A kabaré konferansza Könyves Jenő sziniszagató, lesz.

Elment az ajándék. Kedves meglepetés lesz Husvétra az olasz front katonáinknak. Akkor kapják meg az összegyűjtött füstölni valót, pipát, pogácsát, meggyaszt. A közönség és a hadijótékonyági intézmények, Vöröskereszt és Hadsegélyző, továbbá a város és a vármegye pénztára adta össze a pénzt a husvétli meglepetésre, amelyért minden adományozó elismerést érdemel. Milyen öröm lesz a sokat szenvedett katonatestvéreinknek! Bár csak többet is adhatnánk nekik. No majd a többi imádsággal pótoljuk, hogy a jó Isten valamennyit segítse meg s erőben és egészségben vezérelje haza.

Sétahangverseny. Az újraalakult Hadsegélyző Bizottság husvétvasárnap és hétfőn délelőtt 11 órától a Zichy ligetben sétahangversenyt rendez a 35. gyalogezred zenekarával. Belépődíj a szokásos 20 fillér. A 35. gyalogezred zenekara az összes vasárnap és ünnepnapokra a legnagyobb készséggel ajánlotta fel magát a Hadsegélyző Bizottságnak a sétahangversenyek megtartására, amelyek ezután minden vasárnap és ünnepnap megtartanak a Zichy-ligetben.

A draga tejért. Pár hét óta a tejesasszonyok reformot hoztak be. Nem hordják házhoz a tejet, hanem úgy kell elküldeni érte. Mikor házhoz szállították, a maximális áron felül adták a tejet, mert — mondták — sok idővesztésbe kerül a széthordása. Azután azt is csak meg kell valakinek fizetni. A valakik természetesen a fogyasztók voltak. Egy szép napon azután, mintha csak összebeszéltek volna, beszűntették a házhozhordást. Az agyonzsarolt fogyasztó erre az újításra azt hitte, hogy most már olcsóbban fog kávézni, mert azt a bizonyos időparázist nem kell megfizetnie. Persze, csalódott. A tej ára nem szállt le, hanem maradt a régi. Már ahol maradt, mert egyeseknek a tejszámlája még ezután is emelkedett. Egyik-másik tejes azonban megjárja, mert feljelentik s a rendőség megbünteti őket. Ezek közé tartozik Berregi Anna Sörpince u. 20. szám alatti lakos. Feljelentették, mert a tejet otthon 44 fillérével árusította. Tóke Andrásné pedig (Zámoly u. 14.) szintén otthon 40 fillérével mérte. Az előbbi 100 korona vagy 5 napi elzárást kapott. Tókének pedig 30 kor. pénzbüntetést vagy 3 napi elzárásra ítélték. Mikor jelentik fel már egyszer azokat, akik 50 fillérével mérik, mert mint halljuk, ilyenek is vannak.

Cukorlopás. A nagy vihar egyik tehervonat kocsijának a tetejét is megtépázta a teherpálya udvaron. Az eső természetesen így becsurgott a vagonba, amelyben cukor volt felhalmozva. Hogy az áru tönkre ne menjen, másik kocsiába rakták át. Az átrakás alatt azonban 8 süveg és 4 doboz eltűnt. Szórén szálán tűnt el, még ma sem tudják, hogy ki csente el. Majd a rendőség fogja kipuhatólni, amely már nyomon van.

Bugyellárlevesztési szezon. Ez a legujabb divat. Mindennap egész sereg jelent a rendőségnek, hogy elvesztette a pénztárcáját. A tegnapi nap még a jobbik közé tartozott a szezonból, mert csak ketten tettek panaszt. Valószínűleg többen is így jártak, csak nem mentek el bejelenteni. Erre ugyan a rendőség sem tud más orvossá-

got adni, minthogy jobban vigyáznak a pénztükre. Tegnap Ács Józsefné és Kozáry Sándorné jelentette a rendőségnek, hogy elvesztett a pénztük. Acsnának 40 koronája, Kozárinának pedig 100 koronája veszett el. A megtalálók adják át a rendőségnek.

Divatos női szalma kalapformák 5, 6, 7, 8, 9, 10 koronáért. Leánya és flu marine vagy díszített szalma-kalapok 1-50, 1-80, 2, 3, 4, 6, 8 koronás olcsó árakkal nagy választékban Knazovitzky divatruházában. — Telefon 163.

Lugköldatot ivott fiucska. Tragikus véget ért Zakán Endre 7 éves kis menhelyi fiucska, aki Pokorny Sándornának volt kiadva nevelítésre. Pokorniké más lakásba hurcolkodtak. A nagy felfordulásban a kis Bandi kezébe került a lugköldatost pohár s kiitta. Beszállították azonnal s Szent György körházba, ahol egy nap múlva kiszenvedett. A hatóság megállapította, hogy gondatlanság senkit sem terhel.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható **Szűts Robert „Magyar Korona”-gyógyszertárban, Székesfehérvár, Városházter.**

APRÓHIRDETÉSEK.

Fajgalambot, bögyöset és pávat keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Egy oldalas kocsi, két lóra is alkalmas, eladó. Széchenyi utca 64. sz. alatt.

Egy szép hasas es friss fejős tehén eladó. Öreg-utca 36. sz. alatt.

Teljesen hústalan etelsorozatot, (bebédek s vacsorák) legváltozatosabb béosztással pl. 15 napra 70-75 fele ételről melyek tápláló és kitűnő; de emellett még véső voltak miatt bármely uri asztalon, melynél jól es takarékosan élni akarnak, helyet foglalhatnak, — kívánatra az étetek pontos recipéjével is — mérsékelt áron szívesen szolgálok. Cim a kiadóhivataltban.

Husvétli levelezolapok remek kivitelben, nótáskönyvek, vetőártyák kapható Kaufmann Pál papírkereskedésben Kossuth-utca 9. sz.

Gyerekkocsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vászon, féhernemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Egy tanuló felvétetik Gervein Mihály kovácsmesternél, Vörösmarty-tér 1. sz.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön, április hó 19 és 20 án: —

FERN ANDRA
főszereplésével

Az asszony lelke

Főuri dráma 4 felvonásban.

Nagyszabásu pótműsor.

Eldőadások fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának gazdasági munkabizottságától. 5221/1916.

Hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának munkabizottsága a kapálás, kaszálás, aratás, behordás és csepelési munkálatok biztosítására közhírré teszi, hogy minden mezőgazda kaphat katonamunkásokat, ha szükségletét 14 nappal a munkálatok megkezdése előtt a bizottságnál bejelenti. A katonai munkásoknak a helyben a szokásos munkabér jár.

A bejelentések mindennap még ünnepnap is délelőtt 9 órától 11-ig, a bizottság hivatalos helyiségében Városháza, Zichy-ház II. em. 1. eszközölhetők.

Székesfehérvár, 1916. április 12-én.

Dr. Saára Gyula
elnök.

A POLGÁRI LÖVÖLDÉBEN
Husvétvasárnap és hétfőn
délután a helyőrség tisztikara és családtagjai szórakoztatására a 35. GYALOGEZRED ZENEKARA
HANGVERSENYS
rendez. Kezdeté délután fél 3 órakor.
Mindenkinek szabad bemenet.
Kitűnő ételkről és italokról gondoskodva lesz.